

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **A. L. i A. K.**

skazanych z art. 148 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2023 r.

w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 532 § 3 k.p.k.),

wniosków obrońców skazanych

o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacjami

wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 22 marca 2023 r., sygn. II AKa 161/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. IV K 283/17,

p o s t a n o w i ł:

wniosków nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

W złożonych przez obrońców skazanych A. L. i A. K. kasacjach od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 marca 2023 r., sygn. II AKa 161/22, ich autorzy sformułowali wnioski o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacjami orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioski obrońców skazanych A. L. i A. K. o wstrzymanie wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją nie zasługiwały na uwzględnienie.

Suspensywność zaskarżonego orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym ma charakter wyjątkowy, jedynie w szczególnych przypadkach dopuszczalne jest wstrzymanie zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia. Wyrok posiadający atrybut prawomocności podlega bezzwłocznemu wykonaniu (art. 9 § 1 i 2 k.k.w.). Regulacja ta bazuje na przyjęciu, że rozstrzygnięcie to korzysta z domniemania prawidłowości (*res iudicata pro veritate habetur*). Z kolei implikacją tego założenia dla postępowania zainicjowanego wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia – którego przedmiot stanowi weryfikacja prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego kończącego postępowanie, którym poddano kontroli wyrok sądu I-szej instancji – jest to, że wniesienie kasacji nie wstrzymuje w sposób automatyczny wykonania prawomocnego rozstrzygnięcia.

Przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie precyzuje przesłanek skutkujących wstrzymaniem wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia (lub innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji). W judykaturze przyjmuje się jednak, że wstrzymanie wykonania orzeczenia możliwe jest co do zasady w razie kumulatywnego zmaterializowania się dwóch kryteriów.

Po pierwsze chodzi o to, że ocena zarzutów wyartykułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia (dokonana, co wypada podkreślić, wyłącznie na potrzeby rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wydania rozstrzygnięcia o charakterze incydentalnym, a zatem mająca charakter przedwstępny) pozwala już *prima facie* na stwierdzenie wysokiego prawdopodobieństwa ich zasadności oraz postawienia - w miarę kategorycznej - prognozy co do możliwości uwzględnienia zarzutów kasacyjnych przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest więc ustalenie, że postawione orzeczeniu sądu odwoławczego zarzuty (i argumentacja zaprezentowana na ich poparcie) w kasacji dają asumpt do przyjęcia poglądu o ewidentnej, niejako "rzucającej się w oczy" wadliwości zaskarżonego wyroku sądu odwoławczego. Po wtóre zaś, konieczne jest wykazanie przez autora wniosku, że dalsze wykonywanie orzeczenia mogłoby wywołać wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki dla skazanego.

Przy analizie potrzeby wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia w związku z wniesieniem kasacji posłankowo należy posługiwać się także rezultatem oceny, czy ewentualne wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia zarzutu bądź

zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia doprowadziłoby do wydania przez najwyższą instancję sądową orzeczenia skutkującego potrzebą odstąpienia od dalszego wykonywania wobec skazanego orzeczonej w stosunku do niego kary (czy środka karnego). Rzecz w tym, że nie w każdym bowiem przypadku stwierdzenia istnienia wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów kasacyjnych nieodzowne stanie się wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia - także z uwagi na uwarunkowania wynikające z innych zaszczości współkształtujących aktualny status prawny skazanego w płaszczyźnie wykonywania orzeczonych wobec niego (innych) kar.

Nie przesądzając obecnie treści rozstrzygnięcia, które po merytorycznym rozpoznaniu kasacji zapadnie w niniejszej sprawie i finalnej oceny zaprezentowanych w niej zarzutów, należy stwierdzić, że zupełnie wstępna analiza zarzutów postawionych w kasacjach obrońców skazanych A. L. i A. K. – dokonana przez Sąd Najwyższy jedynie w ograniczonym zakresie, bo tylko w płaszczyźnie niezbędnej dla rozpoznania wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wyłącznie na użytek rozpoznania tych wniosków – nie upoważnia do wyrażenia poglądu, iżby zarzuty te były zasadne w stopniu oczywistym ("rzucającym się w oczy") czy formułowania stanowczej prognozy o istnieniu szczególnego, wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia tych zarzutów w wyniku rozpoznania kasacji wniesionych przez obrońców skazanych. Tymczasem – jak już powiedziano wyżej – to wyłącznie stwierdzenie zaistnienia tych okoliczności otwiera drogę do rozważenia potrzeby wstrzymania wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją.

Należy przy tym zwrócić uwagę na to, że obrońcy skazanych A. L. i A. K. formułując wnioski o wstrzymanie wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia wskazali w istocie jedynie na charakter zarzutów kasacyjnych, koncentrujących się głównie na wadliwie przeprowadzonej kontroli odwoławczej wyroku sądu pierwszej instancji, w tym nie zrealizowaniu przez sąd odwoławczy zapatrywań prawnych i wskazań Sądu Najwyższego co do dalszego toku postępowania, zawartych w motywach wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2022 r. o sygn. akt III KK 17/21. Należy jednak zauważyć, że poza wyrażeniem subiektywnego zapatrywania co do charakteru zarzutów kasacyjnych obrońcy tych skazanych nie wskazali dokładniej, w jaki sposób "zasadność" zarzutów procesowych postawionych w

kasacjach miałyby się przełożyć na ocenę zasadności wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczenia. obrońca skazanego A. K. sformułował wprawdzie zarzut o randze tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., bezspornie istotny, jednak sam fakt podniesienia zarzutu odnoszącego się do wystąpienia kwalifikowanej wady prawnej nie oznacza *per se* w każdej konfiguracji procesowej zmaterializowania się podstawy do wstrzymania wykonania zaskarżonego wyroku. Zarówno w odniesieniu do zarzutu sugerującego wystąpienie uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k., jak i wszystkich pozostałych, trzeba wskazać, że dla uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji (konkretnego zarzutu wyartykułowanego w kasacji) musiałoby być niemal zbliżone do pewności, oczywistości (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2021 r., V KK 129/21) i prowadzić do wniosku o potrzebie uniewinnienia skazanego, względnie umorzenia wobec niego postępowania (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., II KK 23/18). Obecnie, dokonując li tylko przedwstępnej oceny sformułowanego w kasacji obrońcy skazanego A. K. zarzutu nawiązującego do wystąpienia w sprawie uchybienia kwalifikowanego jako bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wolno wyrazić pogląd, że na obecnym etapie postępowania niewątpliwie nie zachodzi sytuacja oczywistej zasadności uchybienia sygnalizowanego w kasacji ww. obrońcy opartego na wskazaniu naruszenia przy art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Za nieuprawnione uznać należy również twierdzenia obrońcy skazanego A. L. jakoby surowość orzeczonej kary stanowiła dolegliwość dla rodziny skazanego, skoro nie została ona choćby wskazana. Istotnego znaczenia nie ma też argumentacja obrońcy skazanego A. L. odwołująca się do postawy skazanego w trakcie procesu oraz argumentacja obrońcy skazanego A. K. wskazująca na dolegliwości, jakie może powodować pobyt w zakładzie karnym. Ta pierwsza okoliczność może bowiem zostać uwzględniona przy wymiarze kary; nie ma zaś żadnego znaczenia w postępowaniu kasacyjnym. Z kolei, pobyt skazanego w zakładzie karnym stanowi istotę orzeczonej kary pozbawienia wolności, a nie nieuzasadnioną dolegliwość.

Sumując należy zatem stwierdzić, że brak było podstaw do uwzględnienia sformułowanych w kasacjach obrońców skazanych A. L. i A. K. wniosków o wstrzymanie wykonania zaskarżonego przez ww. obrońców wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 marca 2023 r.

AG

[ał]